

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА ПРАВА “КРОК”

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова Приймальної комісії
Андрій КУЧКО
2024 р.

ПРОГРАМА

фахового випробування

для вступу на навчання за спеціальністю «Журналістика»

для здобуття ступеня магістра

на основі здобутого ступеня (рівня) вищої освіти

Автор: Момот Н.М., кандидат філологічних наук, доцент

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри

кафедра міжнародних відносин та журналістики

(протокол № 9 від «11» квітня 2024 р.)

Завідувач кафедри **Неля МОМОТ**

Київ, 2024

ЗМІСТ

ВСТУП.....	2
ПРОГРАМА	3
<i>Модуль I. Журналістикознавство .....</i>	<i>3</i>
<i>Модуль II. Прикладні аспекти міжнародної журналістики.....</i>	<i>4</i>
ПИТАННЯ ТА ЗАВДАННЯ	7
<i>Теоретичні питання.....</i>	<i>7</i>
<i>Практичні завдання.....</i>	<i>8</i>
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДЕЙ НА ФАХОВОМУ ВИПРОБУВАННІ	9
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	11

ВСТУП

Програма фахового випробування розроблена для вступників на спеціальність «Журналістика», які вступають для здобуття ступеня магістра на основі НРК6, НРК7 (здобутого ступеня бакалавра, магістра, освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста), які мають спеціальні умови вступу відповідно до Правил прийому на навчання у 2024 році.

Прийом вступників проводиться за результатами фахового вступного випробування з дисциплін «Журналістикознавство», «Міжнародна журналістика».

Характеристика змісту програми. Програма побудована за модульною системою і розрахована на виявлення ступеня опанування вступником такої основної сфери професійного становлення як міжнародна журналістика.

Програма містить 20 екзаменаційних білетів, кожен з яких містить 2 теоретичних питання (по одному з кожного модуля) та 1 практичне завдання (з одного з модулів).

Порядок проведення вступних випробувань визначається Положенням про приймальну комісію Університету економіки та права «КРОК».

ПРОГРАМА

Модуль I. Журналістичознавство

Тема 1-1. Журналіст як суб'єкт масово-інформаційної діяльності

Портрет професії журналіста. Привабливі боки журналістики: можливість самореалізуватися; мати творчу за характером роботу; доносити до людей правду, примножувати в світі добро, боротися за справедливість; впливати на формування суспільної свідомості, громадської думки; спілкуватися з видатними людьми, прожити цікаве життя; першим опинитися в гуштині подій, осягати глибинний зміст явищ, причини і наслідки, витлумачувати їх для загалу; стати знаменитим, мати гарні заробітки, посідати престижне місце в структурі суспільства. Труднощі спеціальності: стресовість, потреба таланту, необхідність безкінечного самовдосконалення, моральна відповідальність за кожен журналістський твір, мистецтво постійного спілкування, налаштованість на універсальність.

Тема 1-2. «Основи журналістики» як наукова дисципліна про теоретико-методологічні проблеми даного фаху. Структура науки про журналістику

Предмет, структура та завдання курсу. Стан журналістичознавства в Україні та джерела курсу. Загальні поняття про журналістику. Визначення журналістики. Журналістика як соціальний інститут. Журналістика як історія сучасності. Журналістика як бізнес. Епістемологічна сутність журналістики. Об'єкт і предмет журналістики. Журналістика як наука (журналістичознавство) та її найважливіші складові: теорія та історія журналістики. Медіа-критика. Методологія наукових досліджень та методика навчання журналістики. Мова масової інформації. Теорія та методика журналістської творчості. Соціологія масових комунікацій. Журналістська деонтологія. Поняття та особливості державних органів зовнішніх зносин, їх роль і місце в структурі державної влади.

Тема 1-3. Інфраструктура журналістики

Поняття про інфраструктуру та інфраструктура журналістики. Професійна підготовка журналістів. Перші в світі вищі навчальні заклади, що розпочали підготовку журналістів. Типи журналістської освіти. Школа

інструктажного навчання. Школа виховання інформатора. Школа виховання аналітика. Журналістська освіта в Україні та Харкові. Журналістські творчі спілки та об'єднання. Міжнародна Федерація Журналістів. Творча спілка журналістів України. Державні органи з нагляду за здійсненням законодавства в інформаційному просторі. Періодичні видання з журналістики.

Тема 1-4. Журналістика як система органів масової інформації

Причини бурхливого розвитку мас-медіа в сучасну епоху. Поняття про систему. Типологія журналістики та її засади. Чотири підсистеми журналістики. Взаємодія інформації та комунікації. Стабільність існуючої системи журналістики. Атрибутивні особливості преси, радіомовлення, телебачення та Інтернет-журналістики, переваги кожного типу журналізму перед іншими та їхні вади.

Тема 1-5. Журналістика як масово-інформаційна діяльність

Поняття «масової інформації» в журналістиці. Типологічні концепції соціальної інформації. Перетворення в журналістиці ЗМІСТ 490 наукових, професійних, художніх та індивідуальних повідомлень на масову інформацію. Новина та її атрибути. Спонукальність масової інформації. Специфіка інформації в журналістиці (актуальність, оперативність, документалізм, повторюваність тем і неповторність матеріалів). Рівні і форми існування масової інформації. Зовнішній і внутрішній типи інформації.

Тема 1-6. Журналістика як інформаційний простір

Інформаційний простір – зміст поняття. Інформаційні агентства, специфіка їхньої діяльності. Світові інформаційні агентства. Національні агентства: Національне ІНАУ «Укрінформ». Прес-центри: де відкриваються і яку функцію виконують? Що таке прес-бюро та його функції? Змістові особливості національного інформаційного простору і його парадокси. «Доктрина інформаційної безпеки Російської Федерації» як приклад турботи держави про свій інформаційний простір. Світовий інформаційний простір – формування Колективного Розуму на ґрунті новітніх інформаційних технологій.

Тема 2-1. Особисті візити та бесіди дипломатів

Місце та значення особистих візитів і бесід в роботі дипломата, дипломатичної місії, зовнішньополітичного відомства. Місце особистих контактів в дипломатії. Класифікація особистих візитів і бесід. Протокольні (ввічливості, представлення), ділові, приватні візити та бесіди. Протокольні характеристики візитів та бесід. Особливості нанесення особистих візитів в деяких країнах світу. Підготовка та проведення візитів. Візити до вручення вірчих грамот та після.

Тема 2-2. Спеціальні місії як форма дипломатії, дипломатичні переговори

Поняття спеціальних місій як одного із суттєвих важелів дипломатичної практики. Історія зародження й розвитку інституту спеціальних місій. Особливості та переваги форми дипломатії, що не потребує наявності дипломатичних чи консульських відносин та взаємовизнання між державами. Зростання ролі та значення спеціальних місій на сучасному етапі. Віденська конвенція про спеціальні місії від 4 грудня 1969 р. - міжнародно-правова основа сучасної дипломатії спеціальних місій. Класифікація спеціальних місій. Основні види дипломатії спеціальних місій: спеціальні місії з функціями політичного, церемоніального, економічного, технічного характеру. Секретні спеціальні місії. Характерні риси дипломатії спеціальних місій: їх обмежений характер у часі; конкретно-цільовий зміст завдань, що покладаються на спеціальні місії. Угода між державами як підстава для направлення та прийому спеціальної місії, способи досягнення домовленості. Порядок призначення глави і членів персоналу спеціальної місії. Склад спеціальної місії, її повноваження, функції та засоби виконання. Завершення роботи спеціальної місії. Привілеї та імунітети спеціальних місій; їх визначення в національному законодавстві. Окремі види та об'єми привілеїв та імунітетів спеціальних місій як органів зовнішніх зносин держав та особисто членів персоналу спеціальних місій. Визначення кола осіб, які користуються привілеями та імунітетами спеціальних місій.

Тема 2-3. Дипломатичне листування

Поняття "дипломатичне листування". Місце дипломатичного листування в зовнішньополітичній діяльності держави. Класифікація дипломатичних документів. Основні та інші сучасні види дипломатичного листування. Структура листа. Протокольні характеристики видів дипломатичного листування. Форми та правила звернень в документах. Комплімент та "формула компліментів" в

дипломатичній кореспонденції. Бланк, нотний бланк. Форми та методи доставки дипкореспонденції. Відповідь на отриманий документ.

Тема 2-4. Міжнародні організації як форма та вияв багатосторонньої дипломатії

Визначення поняття «міжнародна (міжурядова) організація». Класифікація сучасних міжнародних організацій. Зародження інституту постійних представництв при міжнародних організаціях. Основні функції постійного представництва при міжнародній організації. Віденська конвенція про представництво держав в їхніх відносинах з міжнародними організаціями універсального характеру від 14 березня 1975р. - міжнародно-правова основа діяльності постійних представництв при міжнародних організаціях.

Тема 2-5. Візити на високому та найвищому рівнях

Місце та роль візитів на високому та найвищому рівнях у міжнародних відносинах. Класифікація візитів відповідно мети та відповідно складу учасників. Протокольні характеристики візитів. Протокольні і церемоніальні питання прийому іноземних делегацій.

Тема 2-6. Інформаційно – роз'яснювальна робота дипломатичних представництв

Визначення у Законі України «Про дипломатичну службу» ролі дипломатичної служби у розповсюдженні інформації про Україну за кордоном. Головні напрями які існують у інформаційно-роз'яснювальній роботі. Аналіз ситуації у країні перебування щодо образу України, який формують засоби масової інформації, інші джерела телекомунікації країни перебування у населення. Практика українських посольств щодо підготовки щотижневих оглядових матеріалів про внутрішнє становище в Україні й вітчизняній зовнішній політиці.

ПИТАННЯ ТА ЗАВДАННЯ

Теоретичні питання

1. Загальні поняття про журналістику.
2. Визначення журналістики.
3. Журналістика як соціальний інститут.
4. Журналістика як історія сучасності.
5. Журналістика як бізнес.
6. Епістемологічна сутність журналістики.
7. Об'єкт і предмет журналістики.
8. Журналістика як наука (журналістикознавство) та її найважливіші складові: теорія та історія журналістики.
9. Медіа-критика.
10. Методологія наукових досліджень та методика навчання журналістики.
11. Мова масової інформації.
12. Теорія та методика журналістської творчості.
13. Соціологія масових комунікацій.
14. Журналістська деонтологія
15. Поняття та особливості державних органів зовнішніх зносин, їх роль і місце в структурі державної влади.
16. Визначення поняття «міжнародна (міжурядова) організація».
17. Класифікація сучасних міжнародних організацій.
18. Зародження інституту постійних представництв при міжнародних організаціях.
19. Основні функції постійного представництва при міжнародній організації.
20. Віденська конвенція про представництво держав в їхніх відносинах з міжнародними організаціями універсального характеру від 14 березня

1975р. - міжнародно-правова основа діяльності постійних представництв при міжнародних організаціях.

Практичні завдання

1. Значення прогнозування у сфері міжнародних відносин, його мета.
2. Сутність понять “прогноз”, “прогнозування”, “передбачення”.
3. Передбачення як обов’язкова умова діяльності.
4. Види передбачення.
5. Структура прогнозування, класи і типи прогнозів.
6. Місце прогнозу у загальній схемі взаємозв’язків детермінації діяльності.
7. Методи прогнозування і верифікації прогнозів.
8. Прогнозування як основа прийняття зовнішньополітичних рішень на перспективу.
9. Роль зовнішньополітичного прогнозування у системі національної безпеки
10. Основні види аналітичної і прогнозної інформації у сфері національної безпеки.
11. Спостереження як метод збирання інформації та його види: відкрите і приховане, включене і невключене.
12. Зовнішнє вивчення і бачення зсередини при методі спостереження.
13. Вивчення документів і джерел як метод збирання інформації.
14. Листи читачів як джерела інформації та робота з ними в редакціях газет.
15. Інтерв’ю як метод збирання інформації.
16. Типи інтерв’ю.
17. Підготовка до інтерв’ю.
18. Правила інтерв’ю..

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДЕЙ НА ФАХОВОМУ ВИПРОБУВАННІ

Приймальна комісія оцінює письмові відповіді вступників (на кожне завдання окремо) за такими критеріями:

1) Оцінювання відповіді на теоретичні питання:

180-200 балів — вступник дав відповідь, яка: є правильною, повною та обґрунтованою; свідчить про високий рівень теоретичних знань вступника, його вміння користуватися різними методами наукового аналізу явищ та процесів у міжнародній журналістиці, визначати їх характерні риси та особливості; містить правильні та чіткі визначення ключових понять та категорій; містить власний аналіз проблеми, порівняння різних поглядів (у разі їх наявності), самостійні висновки та аргументацію своєї думки; викладена логічно, системно, граматично та стилістично правильно.

150-179 балів — вступник дав відповідь, яка: є правильною, достатньо повною та обґрунтованою; свідчить про високий рівень теоретичних знань вступника, його вміння користуватися різними методами наукового аналізу явищ та процесів у міжнародній журналістиці, визначати їх характерні риси та особливості; містить правильні та чіткі визначення ключових понять та категорій; містить власний аналіз проблеми, самостійні висновки та аргументацію своєї думки; викладена логічно, системно, граматично та стилістично правильно; але водночас присутні деякі несуттєві помилки.

120-149 балів — вступник загалом відповів на поставлене питання, однак відповідь є неповною, наявні помилки та/або неточності у розкритті предмета питання, змісту окремих понять та категорій, некоректні формулювання їх визначень, нечіткі характеристики відповідних процесів та явищ; аргументація відповіді недостатня; дещо порушена логіка викладу матеріалу; містить граматичні, стилістичні помилки або незначну кількість виправлень.

100-119 балів — вступник загалом відповів на поставлене питання, однак відповідь містить хоча б один з таких недоліків: наявні помилки та/або неточності у розкритті предмета питання, змісту окремих понять та категорій, некоректні формулювання їх визначень, нечіткі характеристики відповідних процесів та явищ; є неповною; аргументація відповіді некоректна або відсутня; дещо порушена логіка викладу матеріалу; містить граматичні, грубі стилістичні помилки або значну кількість виправлень.

2) Оцінювання результату виконання практичного завдання:

180-200 балів — вступник у повному обсязі і без помилок виконав завдання, проявивши як знання необхідних теоретичних засад, так і здатність їх практично застосувати.

150-179 балів — вступник у повному обсязі виконав завдання, проявивши як знання необхідних теоретичних засад, так і здатність їх практично застосувати, але при виконанні допущені несуттєві помилки.

120-149 балів — вступник виконав завдання лише частково, із суттєвими помилками, у т.ч. пов'язаними з недостатнім знанням необхідних теоретичних засад.

100-119 балів — вступник лише показав певне розуміння завдання та зробив спробу його виконання.

За підсумками вступного іспиту вступник може набрати від 100 до 200 балів включно. Підсумкова оцінка розраховується як середній бал з трьох оцінювань: два оцінювання за кожне теоретичне питання та оцінювання за виконання практичного завдання.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Даниленко С.І. Міжнародна журналістика. Репортерське спілкування: Практикум/ С.І. Даниленко. - К.: ІМВ, 2002. - 248 с.
2. Журналістика: словник-довідник/ автор-укладач. І. Л. Михайлин. - К.: Академвидав, 2013. - 320 с.. - (Nota bene)
3. Здоровега В.Й. Теорія і методика журналістської творчості: Підручник/ В.Й. Здоровега. - 2-ге вид., перероб. і допов.. - Львів: ПАІС, 2004. - 268 с.
4. Іванов В. Основні теорії масової комунікації і журналістики: навчальний посібник/ В. Іванов. - К.: Центр вільної преси, 2010. - 258 с.
5. Кузнецова О.Д. Засоби масової комунікації: Посібник/ О.Д. Кузнецова. - 2-ге вид., перероб. й допов.. - Львів: ПАІС, 2005. - 200 с.
6. Лубкович І.М. Соціологія і журналістика: Підручник/ І.М. Лубкович. - Львів: ПАІС, 2005. - 176 с.
7. Лукашевич М.П. Соціологія масової комунікації: підручник/ М. П. Лукашевич, Ф. Ф. Шандор. - 2-ге вид. перероб. і доповнене. - К.: Знання, 2015. - 367 с.
8. Мак-Квейл Д. Теорія масової комунікації/ Д. Мак-Квейл ; пер.з англ.: О. Возьна, Г. Сташків. - 4-те вид.. - Львів: Літопис, 2010. - 538 с.
9. Михайлин І. Л. Основи журналістики. Підручник. 5-те вид. перероб. та доп.– К.: Центр учбової літератури, 2011 – 496 с.
10. Рус-Моль Ш. Журналістика: посібник/ Ш. Рус-Моль ; ред. В. Іванов. - К.: Академія української преси, Центр вільної преси, 2013. - 343 с.
11. Холод О. Соціальні комунікації: соціо- і психолінгвістичний аналіз: навчальний посібник/ О. Холод. - Львів: ПАІС, 2011. - 288 с.